

## Поширеність реактивного артриту на тлі Епштейна-Барр вірусної інфекції серед студентської молоді

Чоп'як В. В., Ломіковська, М. П., Потьомкіна Г. О., Кріль І. Й.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, кафедра клінічної імунології та алергології, м. Львів

### *Pośrednictwo reaktywnego artrytu na tle Epshteina-Bara wirusowych infekcji wśród młodzieży studenckiej*

Czopiak W. W. Lomikowska M. P., Potomkina H. O., Kril I. J.

Lwowski Narodowy Uniwersytet Medyczny im. Dąbły Halickiego, katedra klinicznej immunologii i alergologii, m. Lwów

**Streszczenie:** Wyniki wskazują, że na tle wysokiej podatności na infekcje młodzieży studenckiej wirusem Epshteina-Barra (ponad 99%), реактивний артриту вірусного походження формує ся в 7,5% випадків. У всіх цих осіб застали діагностовані ДНК вірусу Епштейна-Барра в пробках ткани шлужової тильної стінки гортані на тлі високого титру специфічних протіті вірусу, Епштейна-Барра хронічного EBV інфекції з реплікаційної активності.

**Słowa kluczowe:** młodzież, реактивне Epshteina-Bara, wirus Epsteina-Barra, diagnostyka

**Анотація:** Результати дослідження вказують, що на тлі високої інфікованості студентської молоді вірусом Епштейна-Барр (понад 99%), реактивні артрити вірусного генезу формувалися у 7,5% випадків. У всіх цих осіб на тлі високого титру специфічних антитіл до вірусу була ідентифікована ДНК вірусу Епштейна-Барр у зшкробах слизової задньої стінки глотки, що вказувало на загострення хронічної EBV-інфекції в стадії реплікативної активності.

**Ключові слова:** молоді особи, реактивні артрити, вірус Епштейна-Барр, діагностика

### *Prevalence of reactive arthritis on the background of Epstein-Barr virus infection among students*

Chopyak V. V., Lomikowska M. P., Potomkina H.O., Kril I. Y.

Danylo Halytsky Lviv national medical university, department of clinical immunology and allergology, Lviv

**Summary:** The results indicate that due the high Epstein-Barr virus infection (over 99%) among students there were formed reactive arthritis of viral origin in 7.5% cases. In all of these people was identified DNA to the Epstein-Barr virus in mucosal scraping of posterior pharyngeal wall on the background of high titer of specific antibodies to the virus, indicating exacerbation of chronic EBV-infection with replicative activity.

**Keywords:** young people, reactive arthritis, Epstein-Barr virus, diagnostic

За останні роки спостерігається значна поширеність реактивних артритів (РеА) серед людей різних вікових груп, особливо серед осіб молодого віку. Лікарі сімейної практики, навіть лікарі ревматологи часто трактують цю хворобу як ревматоїдний артрит призначаючи хворим базову терапію та глюкокортикостероїди. У даний час РеА розглядаються як мультифакторне захворювання суглобів, які розвиваються внаслідок імунних порушень після перенесеної уrogenітальної, кишкової, респіраторної інфекції. На сьогодні роль Chlamydia trachomatis у розвитку РеА не викликає сумнівів. Це пов'язано з широкою розповсюдженістю хламідійної інфекції, особливостями шляхів її передачі, циклу розвитку хламідій та реакції організму пацієнтів на терапію. Проте, в даний час особлива увага в розвитку РеА приділяється ролі вірусної інфекції, в першу чергу Епштейна-Барр вірусу (EBV), який відноситься до групи γ-герпесвірусів і асоціює з лімфопроліферативними, аутоімунними хворобами, синдромом хронічної втоми тощо. EBV відноситься до групи лімфотропних вірусів і при первинному інфікуванні викликає інфекційний мононуклеоз. На теперішній час в Україні Епштейна-Барр вірусная інфекція за сво-

єю суттю скоріше є первинно хронічною інфекцією, для якої гострий епізод захворювання виключення з правил, ніж саме правило.

Метою роботи було виявлення клініко-лабораторних симптомів РеА у студентської молоді на тлі Епштейна-Барр вірусу.

*Матеріали та методи.* Для досягнення мети було досліджено 603 сироватки крові молодих осіб віком 17-20 років, які навчаються у медичному коледжі, методом імуноферментного аналізу на наявність антитіл класу IgG до ядерного антигену (EBNA-IgG), класів IgM та IgG до капсидного (VCA-IgM/IgG) антигену EBV та виявлення ДНК EBV у зішкробі слизової задньої стінки глотки методом полімеразної ланцюгової реакції (ПЛР). Для проведення диференційної діагностики проведені дослідження специфічних маркерів ревматоїдного артриту.

*Результати і обговорення.* За результатами досліджень у 598 (99,2%) студентів виявлені антитіла класу IgG до ядерного антигену (EBNA-IgG), що вказує на те, що інфікованість EBV у цій популяції складала понад 99%. Лише дві особи (0,8%) виявилися неінфікованими. У 295 (48,9%) студентів виявлена латентна стадія хронічної EBV-інфекції, для якої характерна відсутність ДНК EBV («-») у зішкробах слизових задньої стінки глотки. У 306 (51,7%) студентів ідентифікована ДНК EBV («+») у зішкробах слизової задньої стінки глотки, що вказує на загострення хронічної EBV-інфекції в стадії реплікативної активності. У студентів хронічна EBV-інфекція в стадії реактивації асоціювала з наступними клінічними проявами: тривалою субфебрильною температурою – у 58 (18,9%) осіб, загальною слабкістю – у 196 (64,1%), швидкою втомлюваністю – у 220 (72%), хронічним часто рецидивуючим тонзилітом – 72 (23,5%), проявами артриту – у 90 (29,4%). Для виключення ревматоїдного артриту всім особам зі скаргами на біль та періодичне припухання суглобів були проведені додаткові лабораторні (в т.ч. ревмопроби, визначення антитіл до циклічного цитрулінового пептиду і цитрулінового віментину) та інструментальні дослідження. Діагноз РеА, причиною якого виявився EBV, був встановлений 23 (25,6%) особам зі скаргами на артралгію, що становило 7,5% від загального числа інфікованих в стадії реплікативної вірусної активності. При додатковому обстеженні в більшості цих пацієнтів виявлений підвищений рівень С-реактивний протеїн, у 7 (30,4%) – ревматоїдний фактор, у шести (26,1%) – незначно підвищена ШОЕ (16-18 мм/год). Хворі отримували противірусну, симптоматичну терапію, специфічні імуноглобуліни.

*Висновки.* Результати дослідження вказують, що на тлі високої інфікованості студентської молоді EBV (понад 99%), реактивні артрити Епштейна-Барр вірусного генезу формуються у 7,5% випадків. У всіх цих осіб на тлі високого титру антитіл до капсидного та ядерного антигенів вірусу була ідентифікована ДНК EBV у зішкробах слизової задньої стінки глотки, що вказувало на загострення хронічної EBV-інфекції в стадії реплікативної активності.